

ЦЕРКОВНА СТАРОВИНА

о. Юрій Мицик

●

З ДОКУМЕНТІВ ДО ІСТОРІЇ СВЯТО-МИХАЙЛІВСЬКОГО ЗОЛОТОВЕРХОГО МОНАСТІРЯ У КИЄВІ XVII - XVIII ст.

У 2008 р. виповнюється 900 років від заснування Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря у Києві - одного з найзнаменитіших українських православних монастирів, історія якого міцно пов'язана з Сіверщиною. Надзвичайно цінним джерелом з історії даної обителі є рукописний збірник копій XVIII ст. монастирської документації XVI - XVIII ст., причому чи не найважливішої її частини (універсали та листи гетьманів України, королів Речі Посполитої, московських царів, велика кількість аналогічної документації, яка вийшла з-під пера полковників та сотників Війська Запорозького, ігуменів монастиря, врешті, різноманітних купчих, які були створені представниками нижчих станів - рядовими козаками, міщанами та селянами). Цей збірник був створений у стінах монастиря для практичних потреб на випадок доказів прав монастиря на земельну власність, потім опинився в бібліотеці митрополичого Софійського собору, врешті - в Інституті рукописів (далі - ІР) Національної бібліотеки України ім. В. Вернадського (далі - НБ). Його матеріали вже частково друкувались нами на сторінках "Сіверянського літопису" (далі - СЛ) і в першу чергу ми прагнули видати документи гетьманів України (1). Тепер продовжуємо публікацію документів зі складу згаданого вище збірника.

Увазі читачів цього разу пропонується понад два десятки документів, що охоплюють період з 1676 по 1735 рр. Це - універсали та листи, купчі і розписки генеральної старшини, полковників та сотників Війська Запорозького, також їхніх дружин, київських бурмистрів. Це - Войця Сербин, генеральний осавул (1687-1689), Семен Савич, генеральний писар (1709-1725), Григорій Карпович Коровка-Вольський - полковник київський (1682-1687 і 1689-1691), чигиринський (1678-1679) і стародубський (1678-1681); Андрій Маркович, полковник лубенський (1714-1727); Петро Апостол, полковник лубенський (1728-1757); Михайло Милорадович, полковник гадяцький (1715-1726); Іван Пироцький, сотник І Ніжинської полкової сотні (1700-1725), Іван Пирятинський, сотник Гадяцької полкової сотні (1715-1735); Марія Христофорівна Коровка-Вольська, дружина Федора Григоровича Коровки (Коровченка) - Вольського, київського полковника у 1708-1712 рр. (див. документ № 3). Але наведені нижче документи дозволяють уточнити періоди каденції деяких з них. Так, згідно з найповнішим на сьогодні покажчиком (2), І.Пироцький сотникував як мінімум з 1700 р., між тим як у цій ролі бачимо його у червні 1699 р., Іван Пирятинський був до того ж гадяцьким наказним полковником у 1728 р., а генерального судді Олексія Турянського взагалі не відзначено, а він був на цій посаді як мінімум у 1711-1712 р. Адресатами універсалів та листів виступають ігумени Свято-Михайлівського монастиря

Феодосій Софонович - видатний український хроніст, вихованець, викладач і ректор Києво-Могилянської академії, ігумен у 1655-1677 рр.; Захарія Корнилович, ігумен у 1694-1700 рр., потім переяславський єпископ; Іоаннікій Сенютювич, ігумен у 1711-1712, 1713-1715 рр.; Варлаам Ліницький, ігумен у 1712, 1716-1719 рр., Філарет Кошаковський (у тексті помилково - Кошановський), ігумен Спасо-Преображенського Мгарського монастиря під Лубнами. Інформація наведених нижче документів дозволяє уточнити і терміни каденції декількох ігуменів обителі, бо досі існувала певна плутанина у цьому питанні. У самих текстах згадуються насамперед Родіон Димитрашка (Димитрашка Райча), переяславський полковник у 1666, 1671, 1672-1674, 1787-1688 рр.

Усі ці документи проливають світло на процес формування монастирського та старшинського землеволодіння, на конфлікти, що виникали за спірні землі та нерухоме майно. Тут є, наприклад, важливі дані до історії міст і сіл України, особливо Сіверщини (Козелець, Ніжин, Остер, с. Крехаїв Остерської сотні - нині Козелецького р-ну Чернігівської області, с. Боденьки тієї ж сотні та ін.), до історії козацьких родів, врешті, до церковної та культурної історії.

Варто вказати на деяку важливу, з нашого погляду, інформацію наведених нижче документів у хронологічному порядку (власне, за таким принципом вони й подаються нижче). У них згадуються такі визначні особи Гетьманщини, як Іван Обидовський, ніжинський полковник у 1695-1701 рр., Лук'ян Жураковський, ніжинський полковий суддя у 1699-1707 рр., Костянтин Солонина, київський полковник у 1669, 1671-1682 рр., Петро Булавка, писар Генеральної Військової канцелярії у 1710-1713 рр. (у документі його названо на російській лад: Булавкин) та ін., представники київського та ніжинського магістратів. Г.Коровка-Вольський згадує про свій гріх (побиття ченця), за що йому не було дане благословення київського митрополита Варлаама Ясинського, кається у ньому і просить прийняти в дар Свято-Михайлівському монастиреві за клопотання його ігумена перед митрополитом у справі Г.Коровки-Вольського (№ 5). У документі № 9 згадується Марія Василівна Гамалія - удова Григорія Гамалії - лубенського полковника у 1668-1670, 1687 рр., покровителька Свято-Троїцького Красногорівського монастиря.

Найбільше зацікавлення викликає група документів (№ 13 - 14). Тут є важливі дані про те, що сотник Іван Пироцький був онуком Костянтина Солонини, а його дружиною була Агафія Василівна Забіла, судячи з усього дочка Василя Петровича Забіли, борзнянського сотника у 1680-1686 рр. Набагато важливішими є вміщені тут документи ігуменів жіночих монастирів Києво-Печерського, Свято-Флорівського і Глухівського Марії Магдалини Мокієвської - Мазепи і згадки про неї. Під таким іменем (Магдалина - чернече ім'я) та прізвиськом відома тільки мати гетьмана України Івана Мазепи. Однак в усіх дослідженнях твердиться, що вона померла у 1707 р. Як же розв'язати це питання? Теоретично це може бути й описка переписувача, але він кілька разів називає саме цю дату, отже, важко пояснити це саме таким чином. Може, мова йде про онуку матері Мазепи (від дочки Мар'яни Вітославської)(3), яка теж була черницею і начебто теж мала ім'я Магдалина (крім ще одного імені - Марфа)? Однак сам Мазепа в універсалі ще у 1708 р. називав її Маріанною Вітославською, інокинею жіночого Вознесенського Києво-Печерського монастиря. Тому ми схиляємося до третього варіанту: мати Мазепи пережила сина як мінімум на 5 років і, очевидно, була заслана з онукою на Біле озеро. Зміцнює нас у даному припущенні той факт, що Марія-Магдалина Мокієвська - Мазепа* виступає як одна і та ж особа і у 1699 і у 1712 рр., коли нею купувався і продавалися млини на р. Видриці під с. Боденьками та інше майно (поле Садки, озеро Коснятин, винниця та ін.), причому вона особисто підписалася, отже, була письменною. Важко припустити, що відносно молода племінниця Мазепи очолила уже після смерті

** Від редактора С. Павленка: Усе ж таки була ще одна Марія Магдалина Мокієвська - про це детальніше на сторінці 67 "Сіверянського літопису" № 5.*

Мазепи одразу три монастирі, як це могла вчинити в часи його гетьманування мати керівника Української держави. Дана стаття являє собою черговий крок до публікації всіх матеріалів вищезгаданого збірника, і маємо надію, що всі вони побачать світ. При публікації документів нами використовувалися правила передачі тексту, обумовлені у попередніх публікаціях на сторінках "СЛ". Збережена також латинська літера "g", яку використовували на місці "kg" або ж "г" (з дашком). Окремі слова, які не вдалося прочитати, позначені нами так: (...)*.

Джерела та література:

1) Мицик Ю.А. Універсали гетьмана Івана Мазепи Свято-Михайлівському монастиреві у Києві //СЛ. - 2002. - № 2. - С. 18-31; Гетьман І. Скоропадський - покровитель Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря у Києві // СЛ. - 2000.- № 4. - С. 50-64; № 5.- С. 65-81; Документи Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря. // СЛ. - 2000.- № 6. - С. 39-48.

2) Кривошея В.В. Українська козацька старшина. - К., 2005.

3) Павленко С. Оточення гетьмана Мазепи: соратники та прибічники. -К., 2004. - С. 84.

* * *

№ 1

1676. -Київ. - Лист-зобов'язання кийвського бурми́стра Яна Биковича (Биковського) Свято-Михайлівському Золотоверхому монастиреві у Києві.

"Чиню відомо сим моим писанем, иж для прозби моеї за позволением превелебного в Б[о]гу его м[и]л[о]сти г[о]сп[о]д[и]на отца Феодосия Софоновича, игумена монастира Михайловского Золотоверхого киевского и всей капитули того ж монастира присипалем греблю до власного их м[и]л[о]стей грунту монастирского на ріці Кудравци, для збудованя мні на той греблі млинка, за которую мні учиненую вигоду от его м[и]л[о]сти г[о]сп[о]д[и]на отца игумена и всей капитули маю давати до монастира Михайловского на кождий рок по каменю воску albo чим иным годним, щороку контентовати, кроме уховай Б[о]же заверух яких, если би млин мїл ваковати, люб не било води; на што даю мое сее писане за подписом руки моеї власной.

Писан в Києві року тысяча шестсот семдесят шестог[о].

Місто печати.

Ян Бикович, бурми́стр киевский, рукою власною."

(НБ. - IP. - № 535 С./1763 С.-Арх. 163 зв. - 164. Конія XVIII ст.).

№ 2

1688, березня 2 (лютого 21). - Баришівка. - Оборонний універсал на місце для млина на р. Трубіж, виданий генеральним осавулом Войцею Сербином переяславському полковнику Димитрашці Райчі.

"Я, ниже на подписі выражоный, чиню відомо сим моим писанем, у кождог[о] суду и права, кому о том відати будет належало, иж рекспектом давней, не розерваной ку собі братерской зычливости, его м[и]л[о]сти п[а]на Думитрашка Райчы, полковника Войск их ц[а]рского пресвітлого величества Запорозкого переясловского, купленное місце на млын о трох заставках на реці Трубешу, на греблі міскої под Попувцями (?), за певную суму от небожки п[а]ни Качановской, обывателки переясловской, его м[и]л[о]сти п[а]ну полковнику переясловскому вічними часы дарую. Волен теди его м[и]л[о]ст п[а]н полковник на тым місцу млыни будовати и з них собі вшелякие пожитки винайдовати, и кому хотїт, построївши млын, дати, даровати, люб за гроши продати, о которое місце ежели бы его м[и]л[о]ст п[а]н Дмитрашка Райча, полковник переясловский, мїл бы мїл от кого якую турбацию, я сам от кождого таковог[о] турбатора винен буду его м[и]л[о]сти п[а]на полковника у кождого суду и права боронити и заступовати, и тим ліпшое віри и певности даю его м[и]л[о]сти сее мое писане з притисненем печати и подписом руки моеї.

Писан в Баришовці д[ня] 21 февруария року 1688

Місце
печати

Войца Сербин, асаул Войска их ц[а]рского

пресвітлого величества Запорозкого енералный"
(НБ. - ІР. - № 535 С./ 1763 С.-Арк. 261. Копія XVIII ст.Тексту документа передує запис, зроблений копіістом: "Кріпости на млин в Переяславі обрїтающийся").

№ 3

1698, серпня 1. - Козелець. - Лист Марії Коровченко до ігумена Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря Захарії Корниловича.

"Мария Коровченкова Захарії Корниловичу, ігумену обители о продажном своем млині на Острі ріці куплі ради в обитель листом извіщаєт.

Превелебний в Б[о]гу м[о]сці отче ігумен С[вя]то - Михайловский киевский і мой велце м[о]сцівий в Д[у]ху С[вя]том отче и ласкавий бл[а]годітелю.

Міючи мы на реці Острі на греблі слободской под ц[е]рквою мурованою з вашими поспол поданными обителі с[вя]той, там же в Острі стоячими млинами и на той же греблі зо всіми до него належитостями и ступником млин, умислилисмо оный (еще пред виездом своим до войска) з паном моім людем назичити, а так, чуючи о том, люде, знайдуются оного куповати, а же тепер свіжо пишет пан мой з дороги до мене, абым мимо инших найдуючихся на тот млин купцев, вашой превелебности извістила о своей продажи яко ближайшому превелебности вашой (мимо иных) сусідовы до купованя. Зачим прето з умислу через слугу нашого и лист сей мой увідомлял, п. вашу, ежели бысте міли волю оный нам заплатити, то не будем кому иному збувати, люд теж изнаходятся его купити и ціле торгуют люде, а ціну устне вам скажет слуга наш, през которого и отвіту ожидаючи, м[о]л[и]твам отческим и бл[а]гословению містца с[вя]того з паном моім, яко найпокорній полекаем и остаем вашой превелебности в Д[у]ху С[вя]том нам отца и бл[а]годітеля всіх

З Козелця
июня 21 дня
року 1698.

бл[а]г усердно жадаючая Марія Христофозна
Феодора Коровченкова.

Особливе пан мой вашой превелебности за всякое бл[а]годітелство дознанное ему от в[ашой] превелебности в обителі с[вя]той покорне дякуєт, желаю да сподобить Б[о]г Всемогущий за вся бл[а]гая во всякой оказії воздавать услугами и отвдчати."

(НБ. - ІР. - № 535 С./ 1763 С.-Арк. 107-107 зв. Копія XVIII ст.).

№ 4

1699, листопада 20(10).- Козелець. - Лист Григорія Карповича Вольського до Захарії Корниловича, ігумена Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря у Києві.

"Григорий Волский Захарії Корниловичу, ігумену обители ціну млина в Острі продажи ради в обител листом обявляєт.

В Б[о]гу превелебний м[о]сці отче Корнилович, добродій особливий мой.

Чого колвек превелебност ваша по мні желаєт, усе рад свідчити, так даю годности превелебности в[а]шей, а далеко барзій для прислуги містца с[вя]того, на которой надії превелебност ваша завестися не можете того млина, гдиж без залеценя ест позитечний, я еднак, не зновляючи нового торгу ведлуг цены давной тот млин за тысячу золотих отдам, опроч каменя и ступников, которые на обител с[вя]тую дарую, а же на час приобецанії не моглем пок[л]он мой отдати, превелебности вашой прошу, мійте мя вашец за вимовного. Що до відомости подавши превелебности вашой, самого себе молитвам с[вя]тым и високой ласце порочаю

З Козелця
Року 1699 ноеврия 10.

Вам всего зычливий и до услуг поволний
Григорий Карпович Волский."

(НБ. - ІР. - № 535 С./ 1763 С.-Арк. 109-109 зв. Копія XVIII ст.).

№ 5

1706, березня 27 (16). - Лист Григорія Карповича Коровки - Вольського, колишнього київського полковника, до переяславського єпископа Захарії Корниловича.

"Григорій Карпович Волский, бывший киевский полковник, епископу переяславскому Захаріі, игумену обители за побой монаха сея обители не бл[а]гословением наказан митрополити Варлаама, млин на Острі получению ради прощения листом обители отдает.

Ясне в Б[о]гу преосв[я]щенный м[о]сци отче еп[и]скоп переясловский, особливый мой отче, пастиру и добродій.

Будучи я посіщенный от Б[о]га немощию, а найбарзій болізнуючи з того, що пастир его милост преосв[я]щенный митрополит на скаргу вашу за побитие в[а]шого черци небл[а]гословением мя прикрыти рачил, о чом найбарзій умерти боюся, прошу моего давного отца и добродія, покажи свою на мні милост и яко сам прости мой грїх, так до его м[и]л[о]сти пастыра причинися, абы чрез отца протопопу козелецкого препослал отческое свое мні бл[а]гословение, а я за добродійскую вашу милостивую учинност млин Острицкий на одной греблі з вашими монастырскими стоячий, з которого пред тим камен и ступник даровалем ввес по смерти моей на вічност дарую обители С[вя]то-Михайловской Золотоверхой киевской, тилко прошу, мой добродію, будь милостив, уприси мні пастирское бл[а]гословение, которому навсегда поручаюся, вам всего добра зичливий и до услуг поволний

1706 году
м[і]с[я]ця
марта 16."

Григорий Карпович Волский.

(НБ. - IP. - № 535 С./ 1763 С.-Арк. 105 зв. - 106. Копія XVIII ст.).

№ 6

1709, жовтня 1 (вересня 20). - Глухів. - Лист генерального писаря Семена Савича до Захарії Корниловича, переяславського єпископа.

"Семен Савич, генералний писар, епископу переяславскому Захаріі Корниловичу о потвердителном на Даниловскую землю універсалі и о наданій вновь села Княжичи той же землі листом извїщаает Захарія, з игумена епископ.

Ясне в Б[о]гу преосв[я]щенный м[о]сці отче епископ переяславский, мні велце м[о]сцівий п[а]не пастиру в Д[у]ху Св[я]том отче и бл[а]годітелю.

Строител коштом преосв[я]щенства вашего новofундованного скитка преподобного Онуфрия честний от[е]ц Захария тут, у ясне велможного добродія, его м[и]л[о]сти п[а]на гетмана бывши, не тощ възвращается, когда до поважной ясне в Б[о]гу преосв[я]щенного архипастира его м[и]л[о]сти отца митрополити киевского листовной интерцессіі его панская велможность склонившися, не тилко кгрунта в давних правах и кріпостех виразне определенние и до помянутого скитка наданние соизволил своїм панским потвердити універсалом, леч и внов селце Княжичи поблизу там будучое, за яким же колвек моім старанем надати не отречеса, о перевоз зас, любо просил для вспартя ратуша п. войт переясловский у ясне велможного добродія, еднак не о каневский, луч о той, который на Сокирной найдуется, але и того не получил. О чом преосв[я]щенству в[а]шому донесши, ласце бл[а]гословению архипастирскому и молитвам с[вя]тым себе рекомендую

З Глухова
вашой архипастирской с[вя]тيني всего добра
зичливий и поволний слуга
септеврия 20, его царского пресветлого величества
Войска Запорозкого писар енералний

1709 року Семен Савич."

(НБ. - IP. - № 535 С./ 1763 С.-Арк. 104 зв. - 105. Копія XVIII ст.).

№ 7

1711, травня 16(5).- З табору під Білоусівкою. - Лист генерального писаря Семена Савича до ігумена Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря Іоаннікія Сенютовича.

"Семен Савич, писар генералний, ігумену обители Иоанникию Сенютовичу з арештованного полковником в Переясловлі млина обители листом по приказу гетмана взимат розмірі позволяет.

В Б[о]гу превелебнійший г[о]сп(о)дине місці отче ігумен м[о]н[а]стыра с[вя]то Михайловского киевского, мой велце м[о]сцівий пане и дознаний бл[а]годітелю. Як скоро извістилемся з листу от вашой превелебности, до мене писанного, же его милость пан судия енералний за предложеннем войта переясловского о млин, на рутуш прежде належачий, а покойным п. Думитрашком обителі С[вя]то - Михайловской проданный, положил на оный арешт (чого ясне велможный добродій его милости не злезал), так зараз докладалем о том ясневелможному добродієви: теды по по моем доношенію розказал мні его панская велможност до вашой превелебности писати, чтобы ваша превелебность не уважаючи на тот арешт его м[и]л[о]стю п[а]ном судиею положенный, веліл розміровые податки з оног млина на обитель стую по-прежнему отбирати, кгдиж либо п. Думитрашко и неслушне учинил тое, что млин міский, ратуши належний, обителі с[вя]той Михайловской пустил в продажу, еднак, же тая его продажа пошла в давность, теди ясневелможный добродій того нарушати не хочет, але хйба пані Думитрашковая, з взятих от обители с[вя]той за оний млин грошей часть, яку на ратуш переясловскую повинна будет в нагороду дати. При сем м[о]л[и]твам с[вя]тим и бл[а]годітелской вашой превелебности ласце полецаючи, пребывая вашой превелебности зычливий приятел и поволний до услуг его царского пресвітлого величества

З обозу

Войска Запорожского писар енералний
Семен Савич.

з-под Білоусовки

Мая 5, року 1711.

(НБ. - ІР. - № 535 С./ 1763 С.-Арк. 107 зв. - 108. - Копія XVIII ст.).

№ 8

1711, травень. - Березань. - Лист генерального судді Олексія Турянського до Йоанікія Сенютовича, ігумена Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря у Києві.

"Алексій Туранский, судия генералний, Иоанникию Сенютовичу, ігумену обители, користи з млина в Переяславлі Дмитрашкового на ратуш отняти й знову на обител листом возвращает.

Высоце в Б[о]гу превелебний м[и]л[о]сци отче ігумен Св[я]то- Михайловский, мні велце м[и]л[о]сцівий г[о]сп[о]д[и]не отче и приятелю.

Любо был положен арешт на мліні том, которий небожчик пан Думитрашко продал обители С[вя]то-Михайловской, якобы отнявши от ратуша переясловского, однак не было в том арешті доложено тое, чтоб розміровие пожитки от обители с[вя]той отдаленние, міли обернени быти на росходи ратушние; а кгди увиділем презентованную от вашей превелебности монаршую его царского пресвітлого величества грамоту, которою тот же млин есть ствержен, писалем до пана полковника наказного переясловского и п[ана] войта переясловского ратушного, абы жадное не міли до того млина претенсії, поневаж пані Думитрашкова міет з тих же грошей, якие взяти за млин, виділити часть до ратуша перясловского в отбуване росходов тамошних уставичних, зачим ваша превелебност рач о том не трудити себе, ані посилати о мліні том своїх посланних до обозу, що предложив, полецаю мене з поволностью зичливости моей св[я]тим

превелебности вашей м[о]л[и]тв[а]м

З Березані мая Вашой превелебности зичливий всего добра приятель и Року 1711 служит готов его царского пресвітлого величества Войска

Запорозкого судия енералний Алексій Турянский. "

(НБ. - IP. - № 535 С./ 1763 С.-Арк. 109 зв. - 110. - Копія XVIII ст.).

№ 9

1712, лютого 1 (січня 22). - Глухів. - Лист генерального писаря Семена Савича до Филарета Кошаковського, ігумена Спасо-Преображенського Мгарського монастиря.

"Семен Савич, писар генералний, Филарету Кошановському, монастиря Мгарського ігумену видание универсала потвердителного на імїние первое Гамалїїного в монастир Мгарский легкованное препятствие, то есть перемїну легкації во обитель нашу листом обявляєт.

Превелебний в Б[о]зі отче ігумен монастиря Мгарского, мой велце ласкавий г[о]сп[о]дине, отче и приятелю.

Листовное новозачатого року приветствие и в нем зичливе вираженний ко мні аффект со всякою вдячностю от вашей превелебности принявши, велце дякую и взамене зичу, дабы положивши во области своей времена и літа Х[ристо]с Г[оспо]дь вашей превелебности не тїлко в сей новозачатий рок, але и во вся дни живота вашего цілобытное при всяком бл[а]гополучїи в мирї и радости даровал здравие, а яко рад всегда по силї и возможности моей всякое ку добру до обители с[вя]той стягающеся ходатайством моїм чинити помоществование и желание вашей превелебности в самый приводити скуток, так и теперь интерес вашей превелебности взглядом потвержденна на кгрунта паней Гамалїїной легкацією до обители с[вя]той опредїление, при якої же колвек моей инстанції доносилем ясне велможному добродїеву его милости п[а]ну гетману, а же aliqua sunt huїe своя (?) сїла, о чом з листу панского превелебност ваша извїститися может, теди его панская велможность, тот вашей превелебности интерес до далшого отложил времени. Що донесши, молитвам с[вя]тым навсєгда поліцаюся вашей превелебности и

З Глухова
всего добра зичливий приятель и поволний до услуг
януарияего царского пресветлого величества Войска
Запорожского
писар енералний Семен Савич.

22,
року 1712.

(НБ. - IP. - № 535 С./ 1763 С.-Арк. 110 - 110 зв. Копія XVIII ст.).

№ 10

1712, липня 1 (червня 20). - Глухів. - Лист генерального писаря Семена Савича до Йоанїкія Сенютовича, ігумена Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря у Києві.

"Семен Савич, писар генералний, ігумену Йоаникию Сенютовичу о наданїи обители сел Крехаева и Боденок и на їх универсала листом возвіщаєт.

Висоце в Б[о]зі превелебний м[о]сці отче ігумен монастиря С[вя]то-Михайловского, мой велце м[о]сцівий г[о]сп[о]д[и]не отче и ласкавий бл[а]годїтелю.

Деклярованную мою до обители С[вя]то-Михайловской Золотоверхой киевской и ку особї вашей превелебности всегда усердствующую мїючи склонность и поволност охочим моїм, яким же колвек ходатайством у ясне велможного добродїя его м[и]л[о]сти пана гетмана желанїю вашей превелебности взглядом наданя ку вспарту обители с[вя]той не единой, але двох маєтностей Крехаева и Боденок тщїхся учинити доветворение, на которые з одержанним універсалом присланный от вашей превелебности пречестний от[е]ц економ, до обители

с[вя]той поворочает, що любо не моей прислузі, але барзій панскому в том интересі прьчтую респекту и призріню, однак и себе прощу в неотмінную ласці и молитвах с[вя]тих всегда ховати, которым и тепер полціившися прибываю

З Глухова в[а]шой превелебности всего добра зичливий
приятель и
юня 20поволний до услуг его царского пресвітлого
величества Войска
року 1712Запорозкого писар енералний Семен Савич.

(НБ. - ІР. - № 535 С./ 1763 С.-Арк. 105-105 зв. Копія XVIII ст.).

№ 12

1712, вересня 23 (12). - Глухів. - Лист генерального писаря Семена Савича до Варлаама Ліницького, игумена Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря у Києві.

"Семен Савич, писар генералний, игумену обьители Варлааму Ленніцкому о прислузі своей обьители, котороу универсал на млин в Острі Коропчин спорадити желяет, листом извіщаает.

В Б[о]гу превелебний м[о]сці отче игумен монастыра С[вя]то-Михайловского Золотоверхого киевского, мні велце м[о]сцівий г[о]сп[о]дине, ласкавий отче и бл[а]годітелю.

Любо не могу я жадним способом равного бл[а]годіянням от С[вя]то-Михайловской обьители и вашей превелебности в моем нещастю узнанним учинити заслужения, однак, аще будет и тое в прислугу помянутому містцу с[вя]тому и вашей превелебности, жебым на млин Острицкий еще покойного старого Коровченка волею леггованный и новопреставленной полковниковой тестаментом утверждений универсал ясне велможного добродія исходатайствовал, то яко однаково Б[о]гу работати и вашей превелебности; так декларую тот универсал, якого юж колвек меею у его панской велможности инстанцією исправити, тилко хоти ваша превелебност, не турбуючи тим и на нарочного законника, через кого колвек тую небожки п[а]ней полковниковой легкацію или если оной донесене, на якої греблі, о килкох колах и где тот млын найдутся написавши, жебым відал як в универсалі виразити; а я, оный спорадивши, через того ж посланца до в[а]шой превелебности не омешкаю одослати впевняю и затим его ж непремінной любви, приязни и молитвам с[вя]тым самого мя полежаю, будучи назавше

З Глухова вашей превелебности всего добра приятель и поволний
до услуг
сентяврияего царского пресвітлого величества
Войска Запорозкого писар
12 року 1712. енералний Семен Савич".

(НБ. - ІР. - № 535 С./ 1763 С.-Арк. 104-104 зв. Копія XVIII ст.).

№ 13

1712, жовтня 10 (вересня 29). - Київ. - Розписка Марії Магдалини Мокієвської у продажі Свято-Михайлівському Золотоверхому монастиреві у Києві млинів на р. Видриці під с. Боденками.

"Року тысяча сімсот дванадесятого, септеврия двадесят девятого дня.

Я, Мария Магдалина, игуменія Печерская и Флоровская, со всіма о Хр[и]сті сестрами моїми, чиним відомо сим нашим добровольным писанием кому бы о том відати належало, тепер и на потомній часы, иж міючи мы кгрунта, куплений от его м[и]л[о]сти пана Иоанна Пироцкого, сотника полкового ніжинского, то ест млин на реці Видриці под селом Боденками гребельный з трома колами, двома мучными, а третим ступным, и два млины лодейній под тым же селом на Десні, и двор у Боденках з світлицею, пекарнею и прочіим, винницу з трома казанами, трубами и притрубками, кадками и со всякими винничными дворовыми посудками, там же

и город в доброй огорожи, в том же городі клуня, солодовня и поле, прозываемое Садки, озеро, названое Коснятин *, ліс в Крехаеві и двор шинковный со всіми будынками, огородом и садом. У млинах лодейных що колвек ест, клітка, каміня, желіза, байдак, на березі стоячий, сіножат при млині гребелном и що колвек в том же млині каміня, желізо, все тое продалисмо в Б[о]гу превелебному его м[и]л[о]сти отцу Иоаникию Сенютовичу, игумену С[вя]то-Михайловскому Золотоверхому киевскому, и всей о Хр[и]сті братіи того м[о]н[а]ст[и]ра на вічніи часы за суму готовых грошей полтори тысячи золотых монеты литовской, которий всі сполна одобравши, хутор помененный з млинами и со всім до него що колвек належит, и що выше выражено, в моц и в спокойное владіние в Б[о]гу превелеб[ному] его м[и]л[о]сти отцу игумену и всей братіи отдаем и уступем правом таковым, яковым мы сами тыи млины помененни из хутором держалисмо, на вічніи часы. Волно теды ест и будет тыми млинами гребелными и лодейными и всіма до того хутора приналежитостями в Б[о]гу превел[ебному] его м[и]л[о]сти отцу игумену з братією и по нем наступуючим, яко своим власным, за власную суму купленых добр, владіти, даровати, продати и реставровати и всякий ведлуг своего уподобаня пожитки в том хоторі Боденском и млинах приспособляти. А я, Мария Магдалина, игуменія вышеписаных м[о]н[а]ст[ы]рей, и по мні будучій игуменіи и прочіи законници того ж м[о]н[а]ст[ы]ра, жадного приступу и права до тих млинов и хутора и до всіх належитостей под виною тысячи талярей міти не повинни будем и на тое даем сей наш рукоданный добровольный запис в Б[о]гу превел[ебному] его м[и]л[о]сти г[о]сп[од]и[ну] отцу Иоаникию Сенютовичу, игумену м[о]н[а]ст[ы]ра С[вя]то-Мих[айловского] Золотоверхого киевского, со всею о Хр[и]сті братією, при печати м[о]н[а]ст[ы]рской з подписом рук наших власных.

Діялося в м[о]н[а]ст[ы]ры С[вя]то-Флоровской дівичом в Києві на Подолі року и дня вишписанного.

Мария Магдалена Мокиевская, игуменія Киево-Печерская и Флоровская со всіми о Хр[и]сті сестрами.

Місто печати.

(НБ. - IP. - № 535 С./ 1763 С.-Арк. 297 4 зв.-298. Копія XVIII ст. Другий список цього документу міститься у цьому ж збірнику на арк. 298 зв. -299.)

**) У другому списку назва озера подана по-іншому: "Копятин".*

№ 14

1699, червня 26 (15). - Ніжин; 1712 грудня 5 (листопада 24). -Київ. -Документи щодо продажу млинів та іншого майна під с. Боденьки.

"Выпис з книг міських права магдебурского ратуша киевского.

Року тысяча сімсот дванадцятого ноемврия двадцять четвертого.

Его св[я]щенішого ц[а]рского пресвітлого величества в ратушу киевском перед нами Димитром Полоцким, упривилиованным войтом, а Васылием Якимовычом, рочным бурмистром, и перед райцами и лавныками, ставши персоналітер преч[е]стный иеромонах Захарый, економ м[о]н[а]ст[ы]ра с[вя]того архангела Михаїла Злотоверхого, покладал писмо вечистой продажи, данное от всеч[е]стной г[о]сп[о]жи Маріи Магдалині Мокиевской, игуменьи м[о]н[а]стирей девычих киевских, Печерского и Флоровского, за подписом руки ея власной и при печати м[о]н[а]стырской, высоце в Б[о]гу превелебному его м[и]л[о]сти г[о]сп[од]и[ну] отцу Иоанькию Сенютовичу, м[о]н[а]стыра св[я]того архангела Михаїла Злотоверхого киевского игумену, и наслідным его и всей братіи тое ж св[я]той обители, на реч в том запысі ныжей выраженную, и при покладаню оного просил уряду именем его м(и)л(о)сти отца игумена и всей братіи, абы тое купчое пысмо было перед урядом вычитано, а по вычитаню пер аблятам до книг принято и интродуковано. Которое писмо за прозбою пречестного отца економа мы, уряд, первой казалы перед собою вычитати и по вычитаню веліли до книг вписати и так ся в собі слово в слов мает*

Року и дня вышеписанного.

У якого купчого листа podpis руки тими виражен словы: Магдалина Мария Мокиевская, игуменья Киево-Печерская и Флоровская, со всіми о Хр[и]сті сестрами, а печат Вознесения Г[о]сп[о]дня на воску зеленом притиснена. По вписаню до книг того продажного пысма еще пры оном преч[е]стный от[е]ц економ презентовал и экстракт выданный з книг міських уряду ніжинского пры печати міской и подписом рук многих урядовых особ, служащий на тую ж, выше спецификованную продажу. Который экстракт мы. Магистрат его св[я]щеннійшого царского пресвітлого величества киевский первой перед собою казала вычитати, а по вычитаню яко реч поважную веліли в книги вписати и так ся в собы мает:

Выпис з книг міских ратуша ніжинского права майдебурского.

Року тысяча шестот девяност девятото, місяця июня, дня надцят пятого.

За відомостю его ц[а]рского пресвітлого велычества столника Войска Запорожського полковника ніжинського его м[и]л[о]сти пана Иоанна Обыдовского, перед нами, Лукияном Жураковским, судиею, Семеном Хомичем, атаманом городовым, Андреем Васютынским, войтом, Кондратом Ивановычом, бурмистром сегорочным, райцамы и лавныками, на справах міських засідаючими, ставши персоналитер п[а]н Иван Пыроцький, сотник польковий ніжинский, устне, публичне и ретелне, а добровольне, сознал, иж кгрунѣта свои власние, нікому ні вчом не заведение и не пенны ныжей околычностями выразне описанныи, ясне в Б[о]гу превелебной еї м[и]л[о]сти г[о]сп[о]жы игуменіи м[о]настырей девычих Киево-Печерского и Глуховського продал на вічные часы, на що и запыс власною своею рукою напысанный и цале на тое зготованный, положил перед нами и подал ку активованю книг міських. Который от слова до слова так ся в собі мiet:

Року тысяча шестсот девяност девятото, місяця июня, дня девятого.

Я, Иван Пыроцький, сотник полковий ніжинський, чиню відомо сым моім пысанием, кому бы о том відати надлежало, тепер и на потомные часы, иж міючи я з жоною моею млыни свої власние, еден на реці Выдрыці под селом Боденками гребельный з трома колесами, двома мучными, а третым ступным, а два млыны лодейные на байдаках под тым же селом на Десні, по небожчыці бл[а]женныя памяти еї м[и]л[о]сти паней Конъстантътиевой Солониной, родной бабусі нашой, правом дідизным нам и дітем нашим належачые, и высоце поважньым ясне велможного его м[и]л[о]сти п[а]на гетмана универсалом в посессию и спокойное владіние нам и потомком нашим потвержение, и при тих млынах и хутор там же, у Боденках, моім власным коштом куплений и працею сооруженный, то ест двор з будиньком, шпикниром, вынницею, трома казанами, трубами и притрубками, кадками и всяким выньнычьным и дворовым посудком, так же и огород в доброй огорожи и поле, прозвиемое Садки, которое небожчык бл[а]женныя памяти его м[и]л[о]ст п[а]н Костянтій Солонина, дідусь наш, владіл и особно двор шиньковъный в селі Крехаеви зо всімы будинками и огородом и садом, и у млыні лодейном що колвек ест сотниковського, то ест клітка, камыня, желіза, все тое продадем ясне в Б[о]гу превелебной еї м[и]л[о]сти г[о]сп[о]жы Маріи Магдалині Мазепиной, игуменіи м[о]н[а]стирей девычих Печерского и Глуховского, на вічные часы, за сумьму и готовые грошы, то ест полтори тысячи золотых монети литовской, которые всі сполна отобравши, хутор помененный з млынами и всім, щоколвек до нег[о] належит и що выше выражено, в моц и во спокойное владіние ясне в Б[о]гу превелебной г[о]сп[о]жи игуменіи печерской паненской отдаю и уступую правом таковым, яко сам тые помененные млыны з хутором держалем на вічные часы, ліса еднок у Крехаеви будучого през небожчыка бл[а]женной памяти его м[и]л[о]сти п[а]на Костянтія Солонины, дідуса нашего, от літ давных занятого, любо не продаю, еднок же владіти, завідовати и на всякие так млыновые, яко и домашные потребы деревъню з него рубати, ясне в Б[о]гу превелебной еї м[и]л[о]сти г[о]сп[о]жи игуменіи печерской не збороняю, вольно теды ест и будет тыми млынами гребельным и лодейными и всіми до того хутора приналежитостями ясне в Б[о]гу превелебной еї м[и]л[о]сти г[о]сп[о]жи игуменіи печерской и глуховской самой и кому ей превелебност вручити изволит, яко

своим власным добром, владѣти, дати, даровати, продати, реставровати, и всякие ведлуг уподобаня своего пожитки в том хutory Боденьковском и млынах прыспособляти, а я уже от сего часу ані сам, ані жона моя, ані потомькове, ані кривные, близкие и далекие мои и жоны моеї, жадного приступу и права до тых млынов и хутора и до всіх принадлежитостей под виною тысячи таларей міти не повинны будут. Я на тое даю сей мой рукоданный добровольный запыс ясне в Б[о]гу превелебной ей м[и]л[о]сти г[о]сп[о]жи игуменьї печерской паненьской з подписом руки моеї власной, хотячы его такой вагы и моцы міти власне якъбы на урядї яком же кольвек был зознанный.

Діялося в Борзнї року и дня вишей менованих Иван Пироцкий, сотник полковый нїжинський своим и жоны своей Агафії Васылиевны Забіловны Ивановой Пыроцькой подпысуяся именем.

Якое то устное и добровольное мы, уряд нїжинський полковый, сполне и майстратовый, п[а]на Пыроцького сознания выслухавъши и запыс, его рукою власною напысанный, на тое ж даний по публычном в кляр (?) вычитаню, яко річ слушную прынявъши для спокойнїшого, а дай Б[о]же, ясне в Б[о]гу превелебной ей м[и]л[о]сти г[о]сп[о]жи Маріи Магдалені Мазепыной, игуменьї м[о]н[а]стирей девычих Киево-Печерского и Глуховского, премылостивий добродїйце и патронъце нашой долъголітного при добром здоровю помешкяня и щаслывого тыми кгрунтами владїния до книг міских ратуша нїжинського инътродуковати и записаты казалисмо и ест записан. З тых же книг тот вишей выраженный рукодайный п[а]на Пыроцького запыс екстрактом при печатех з подписами належъными потребуемой сторонї выдан ест часу, як вышей.

У того екстракту печат велькая міская нїжинская на воску зеленом прытиснена, а малых двї, а подпис рук тымы выражен словы:

Андрей Філимонович
Васютынський, войт
города Ніжина з всім
майстратомсем

Лукян Жураковський, судя
Семен Хомыч, атаман городовый
нїжинский руку приложил на
записі
Иван Пыроцкий, сотник полковый
Нїжинский
Александр Драбковський, писар
прысяглый майстрату нїжинского
мапу ргоргіа.

По вписаню до книг продажного лыста и экстракту выданного з уряду нїжинского еще и сама превелебная в Б[о]гу г[о]сп[о]жа Мария Магдалына Мокиевская, игуменья м[о]н[а]стира девычого Киево-Печерского и Флоровьского, устною мовою тую свою продажу вышей поменурых кгрунтов з млынами двома лодейными, а третьим гребелным, стоячим на реці Выдриці именем своїм и всіх сестр подтвердыла и сознала и для лучшего достовїрья и певности на своей продажи и сознаню росписалася в книгах тыми словы:

Инокїня Мария Магдалына, игуменїя флоровская, подпысуяся власною своею рукою со всіми о Хр[и]стї сестрамы. Якая продажа и устное сознане всеч[е]стной г[о]сп[о]жи Маріи Магдалини Мокиевской, игуменїи монастырий киевских Печерского и Флоровского, а купля высоце в Б[о]гу превелебного его м[и]л[о]сти г[о]сп[о]д[и]на отца Иоаныкия Сенютовича, игумена м(о)настира с[вя]того архистратига Михаїла Золотоверхого киевского и всей братии тое с[вя]той обытели про памят для літ наступующих в книги міские киевские ест запысанна. А з книг и сей выпис при подпїсі руки самого его м[и]л[о]сти п[а]на войта и при печати міской киевской ест выдан. Пысан в ратушу киевском року и дня вишей писанного.

Менованьный войт рукою власною.

Корикговано з книгами. Місто печати.

Уже post scriptum сего права честный иеромонах Захария, економ помененой с[вя]той обытели архистратига Михаїла Золотоверхого киевского, еще

презентовал висоце поважний декрет суду енерального войскового, ферованний року тысяча семсотного второгонадцят июня двадцят четвертого, у которого висоце поважного декрета децизия таковая.

Зачим суд его ц[а]рского пресвітлого величества Войска Запорожского енеральный по вислуханю обоих сторон, скаржачой и отвітствующой, обширных контроверсії и по вычитаню всіх трох купчих лыстов, подписов рук урядових особ и притисненем печатей утвержденных, стосуючыся до права посполитого в статуті князства Лытовского в розділі четвертом, а в артикулі девятдесят первом, так опысаних: уставуем, иж хто бы в иміние лежачое или стоячое давност земскую чрез десят літ перемовчал, не позивал, ані лыстами упоминателными не отзивался, таковой вечисто уже молчати міет, розсуждаем, поневаж Тимофій Лопатин ані в тое время, когда его дядко Кузма Панченко Ивану Коросташовцу продал млин, не упоминался о своем місцу млиновом, ані боронил продажи Ивану Коросташовцу, когда такой (...) * п[а]ні Солониновая у него тот же млин купила, также жадного не вчинил отозву, як в той час, кгда тот же млын достался подлуг легації п[а]ну Пыроцкому, так и потом, когда п[а]н Пыроцкий продал г[о]сп[о]жи игумені печерской киевской, жодной не учынил взмінки, леч в тридцят семи годах ощутившыся, стал упоминалися, теды суд войсковый енеральный купчие лысти оние урядовие споражение важными и мощными чынит, а заховавше вовсе при честной г[о]сп[о]жи Маріи Магдалыні Мокиевской, игумені бывшой печерской, а теперешной флоровской киевской, зо всіми м[о]н[а]ст[р]а дівычого законницами, млин на реці Выдриці на греблі под бором близко села Боденков з инными куплеными кгрунтамы будучий, дает власть всякие з оного млына розміровие пожитки ку вспартю м[о]настырского г[о]сп[о]дарства спокойне отбирати; а Тymoфія Лопатина от оного млына учынивши чуждим, варуем, абы жадного не міл вперед до тоей греблі ані до млинов выдрицких интересу под выною на суд войсковый енеральный тысячий золотих моцю сего декрету, который за волею звірхнійшою самого ясне велможного его м[и]л[о]сти п[а]на гетмана стороні потребуемой з подписом рук и з притисненем звыклого суду войскового енерального печати ест выдан в Глухові, року, м[і]с[я]ця и дня вышей выраженных.

У того висоце поважного декрету печат судов войскових енеральных на воску червоном притыснена. А подпис рук велможных их м[и]л[о]стей п[а]на Алексія Туранского, судии енерального, и п[а]на Петра Булавкина, писара судов войскових енеральных тыми выражен словы:

Петра Булавкина, писара судов войскових енеральных, тыми выражен словы:

Великого г[о]сп[о]д[и]на н[а]шого его ц[а]рского пресвітлого величества Войска Запорожского судия енеральный Алексій Михайлович Туранский, рукою власною;

Петро Михайлович Булавкин, писар судов войскових енеральных.

Который декрет пред урадом вычитанный и децизию до кьни выписавъший на сем екстракт повъторе подписалемся его священнійшого царского пресвітлого величества прародителный отчыны б[о]гохранима града Киева войт Димитрий Полоцкий, бурмистри и райци со всім майстратом до которой децизии и повторе печат міскую приложено.

Місто печати."

(НБ. - IP. - № 535 С./ 1763 С.-Арк. 298 зв.-303 зв. Копія XVIII ст.).

**) Далі йде текст попереднього (№ 14) документа.*

№ 15

1716, серпня 11 (липня 31). - Ромни. - Універсал лубенського полковника Андрія Марковича старшині Чорнусівської сотні Лубенського полку про призначення нових ктиторів Красногірського Чорнуського монастиря.

"Его ц[а]рского пресв[і]тлаго величества Войска Запорожского полковник лубенский Андрей Маркович.

Ознаймуем сим универсалом, кому бы колвек о том відати належало, а

особливе пп. старшині чорнуской, иж яко за намістництва в Б[о]гу зейшого отця Григорія Илиича Гаджія, схимника, универсалом ясне велможного пана гетмана были определени ктиторами до монастыра Красногорского Чорнуского три ч[о]л[о]в[і]ка, іменно Лукиян Шостаченко, Клима Касяненко и Лаврін Колот, так и тепер за прибытием в тую ж обитель на намістництво пречестного иеросхимонаха отця Михайла по его ж желанию, поневаж от тих ктиторов два умерло, определен на ктиторство оставшогося помянутого Лавріна и Ивана Колотов, жителей сухоносских, жебы прето их обох старшина чорнуская, заховуючи до обители с[вя]той услузі до жадних міських повинностей не чіпали и не примушали, міти хочем и пишно приказуем.

Дан в Ромні июля 31 року 1716.

Звишменованный полковник рукою власною."

(НБ. - ІР. - № 535 С./ 1763 С. - Арк. 93. Копія XVIII ст. Тексту документа передуює заголовок, зроблений копіюстом: "Андрей Маркович, лубенский полковник, двух ч[о]л[о]в[і]к ктиторами монастыреві Красногорскому козаков сухоносских универсалом определяет и от годових должностей увольняет").

№ 16

1717, липня 21(10). - Гадяч. - Лист гадяцького полковника Михайла Милорадовича до ігумена Свято-Михайлівського Золотоверхого монастыря у Києві Варлаама Леницького (?).

"Превелебнійший в Б[о]зі г[о]сп[о]д[и]не, м[о]сці отче игумен м[о]н[а]ст[и]ра киевского Св[я]то-Михайловского, мой ласкавійший г[о]сп[о]дине и молитвенный бл[а]годітелю.

Патрон мой и от[е]ц и вседержавнійший бл[а]годітел, его кн[я]жое сиятельство кгубернатор киевский, по предложению в[а]шое превелебности изволил ко мне писати, повелівая сінокосов и прочиих угодий, до маетности Бодакви належацих, инокинею замолінною во владіние м[о]н[а]ст[и]ру Св[я]то-Михайловскому одданих, не хотіл присвоювати, чога, яко исконы во всей фамилии моей не бывало, чтоб обителем св[я]тым убыток чинено, овшем здання церковного и прочие м[и]л[о]стині по возможности и силі, сотворяно, так и я, послідуючи стопам предков моих, не токмо давних сінокосов и других угодий Бодаквянских, н[ы]не обители св[я]той доставшихся, не привлащал, но и привлащат не мыслил, овшем еще за владінни покойной Гамаліний. Которое луки его милост п[а]н судия енералний, в Гадячом полковникуючи, од Бодакви села отехавши, привернул был до Комишной, то и tych уступилем и на том стою ограниченню, якое так рок высланный от ясне велможного п[а]н Кутниевский, а сего року его милост п[а]н полковник лубенский, постановили. Сего рады не рач в[а]ша превелебност без розсику сквапливого в том турбовати высокое лице его кн[я]жого сиятельства, леч по-сусідску обходитися так, же если б міло що от подданих моих комишанских долігати, то писати ко мні, а я взаємне кореспондоватиму и для прислуги моей обители св[я]той по желанию в[а]шое превелебности, что достойно будет, творити готов, а тепер м[о]л[и]твам св[я]тым превелебности в[а]шое полецившися, застаю

З Гадяча
июля 10

в[а]шое превелебности, моего молитвенног[о]
бл[а]годітеля всег[о] добра
зычливий при[я]тел его царского пр[е]св[і]тлого
в[е]л[и]ч[е]ства
а[нн]о 1717. Войска Запорозкого полковник гадяцький и
кавалер македонский
Михаїл Милорадович."

(НБ. - ІР. - № 535 С./ 1763 С.-Арк. 112-112 зв. Копія XVIII ст. Другий список цього документа вміщений у цьому ж збірнику на арк. 101 зв. - 102.).

№ 17

1718. - Гадяч. - Лист гадяцького полковника Михайла Милорадовича до

ігумена Свято-Михайлівського монастиря у Києві Варлаама Леницького.

"Превелебнійший в Б[о]гу г[о]сп[о]д[и]не м[о]сці отче игумен с[вя]то-михайловский, мой велце зычливий приятелю.

Не сподівалемся от превелебности вашоя такого на себе гонения, яке в[а]ша превелебност чиниш, послухавши городныхч своих бодаквянских неправедного доношения за луки бодаквянские, будто я в оние втручаюс, поневаж первіе високоє лице его княжого сиятелства кгубернатора киевского, а потом тепер ясне велможного добродія его м[и]л[о]сти п[а]на гетмана потурбовалисте и исправили лист рейментарский строфуючий, яке строфование надіюся может оправдитися на самого донощика и безпотребного турбатора, або вим тих лук чрез висланих от ясне велможного и полчан лубенских и наших гадяцких до села Бодакви належати узнанних як спочатку уступилем, любо антецессор мой ними владіл, а по нем и мні по м[и]л[о]сти царского пресвітлого в[е]л[и]чества владіти было подобало, так и тепер не интересуюся, овшем городничие в[а]ши не контентуючися учиненным розыском и отведенними тими луками, где становится болших стиртов дванадцять сіна, впираются в кут от Буйволиці річки, за болото зашедший, который предреченними вшелякими в кгрунта полку моего зостал определен, як бы на дві стирти, а то тилко потому, что я мимошедшего так рочного літа, видячи урожай травы, не тилко по долинах, але и по горбах, позволилем был сам чрез себе, а не з узнання висланных, на том куті для потреби обывтели с[вя]той траву скосит, однак не во вся, и с тоє причини, что раз за моім позволениям сіно кошено, городничие в[а]ши, присвоаяючи, и сего року силувалися там косити, леч не допущено и впред допускати нілзя, бо як хтивие, то сколко перед собою очима виділи, поти час за часом засягаючи, втручалися б в чужое, и кгрунта людские не слушне посідалис, о чем особі н[а]ши полковие асаул и хорунжий, на поменутом розиску будучи, явне и ясно при очах сего лист отдавши за совість свою виговоровали, же кут тот, от Буйволиці чрез болото зашедший, не до Бодакви села, леч в кгрунта полку нашого в тот час узнано, о котором для самой существенной правди, если в[а]ша превелебност повелиш, повторних висланных у ясне велможного п[а]на отважуся просити на уличение напрасного городничих в[а]ших втручання и безпотребного високих лиц турбовання, яко ж и тепер зараз на документ правди з отцем городничим и посланным от в[а]шоя превелебности, хотілем туда особ тих же полкових з общими стариками посилати, да они законники не призволилис. О сем в[а]шей превелебности ознаймую и прошу впред недостовірное доношения отрицати, а сквапливого обжалования попереставши, ласкавійшим быти, ибо и я килко раз от вашоя превелебности напрасно оскарженний, муситиму где надлежатимет справедливости искати, понеже (?) есм

З превелебности в[а]шой всего добра зичливий приятель и
Гадяча служити рад его царского пресвітлого величества Войска
року Запорозкого полковник гадяцкий и кавалер македонский
1718. Михаїл Милорадович."

(НБ. - IP. - № 535 С./1763 С.-Арк. 103-194. Копія XVIII ст. Тексту документа передує заголовок, зроблений копійстом: "Михаїл Милорадович, гадяцкий полковник, игумену обывтели Варлааму Леницькому со жалостію за упорний за межу укос на городничих бодаквянских тишет". Другий список цього документа вміщений у цьому ж збірнику на арк. 112-113 зв.).

№ 18

1728, серпня 25 (14). - Комишин (?). - Лист сотника Комишенської сотні Гадяцького полку Івана Пирятинського до управителів с. Бодакви - маєтності київського Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря.

"Преч[е]стние м[о]сці, селця Бодаквою и протчіім завідующие, мні ласкавиим бл[а]годітели.

Сотні Комишанской села Березовой Луки старшина и обиватели через жалобу свою донесли мні відат, что ваше пречстност невідомо по яких документах

забравши близкост к Долині, зовемою Бодаквянской, яка издревле на полковников кошовалася и косится, стали вытиск чинит и сых недавних чисел, наехавши на дорозі березолуцкого члвка, напрасно безправне коня заграбдили, и невідомо чога рады в себе держите. Зачим пишучи до вашей пречестности, жадаю, изволте без болшой себѣ турбаціи коня заграбленного возвратит, а за тую Долину, ежели имієте в себе якие кріпости, судом, а не самоволним грабительством, чога вам же надіюс, не будет похвалено, мієте успоминатися, и ежели такого коня заграбленного не возвратите березолуцким жителем, прикажу ваших людей заграбгити, о возвращение вишше вираженного коня и повторе ваших пречестностей жадаю и застаю вашим пречестностям зичливий приятел

Августа 14 сотник полковий и наказний полковник я ж
Року 1728 Иван Пірятинский, м[ану] р[гопріа]."
(НБ. - ІР. - № 535 С./ 1763 С.-Арк. 114-114 зв. Копія XVIII ст.).

№ 19

1735, червня 30 (19). - Лубни. - Лист лубенського полковника Петра Апостола до економа кійвського Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря.

"Преч[e]стный м[o]сці отец економ монастира С[вя]то- Михайловского киевского.

Лист вашей пречестности о учинившомся по разсмотрению вашем и посыланного от нас значкового товариша Петра Корніевича розмежованю между степом моим куплением з слободкою и п[а]на Ивана Гамалиї и между Долиною сінокосною монастирскою мы получили, и хотя оное розмежоване на сторону нашу есть обидно, понеже по осмотру вашему общеозначенним от нас посланним значковим товаришем не явилося то, что зверх заведеного в продажу пном Гамалиєю степену и копцюми; которые нині сут при нас ограниченного староста наш принял, а что сам пан Гамалия тепер противко первоучиненному припровади заводу отмінил границу, то мы, відая ннішнее его состояние, тому не дивуемся, однак, не входя в болшую з обителю с[вя]тою трудност, якого оному н[и]ні учиненному розмежеваню не спорили и на нем всегда стоят иміем; так дабы живучи по - сусідску и една в другую сторону не втручались уже впрод и жадних обид відаванем травы или паши статками и нияким другим способом не чинили, изволте ваша пречестност кому надлежит от себе притвердит, а от нас, дабы взаимно в сторону обителю с[вя]той жадного и наименшого не было уступу и не чинено обид старости нашему приказ дан и о таком учинившомся розмежеваню посилаем наш до его преподобия отца архимандрита лист и на сый ожидаю отвіту, перебуваем вашей пречестности зычливий приятель ея императорского

Июня 19 величества Войска Запорожского
1735 году полковник лубенский Петр Апостол
[в] Лубніх."

(НБ. - ІР. - № 535 С./ 1763 С.-Арк. 114 зв. - 115. Копія XVIII ст.).

Додатки:

№ 1

1688, квітня 7 (березня 28). -Вигурівщина. - Розписка Агафії Цар у продажі землі М. Томиловичу.

"Я, Агафія Григорієва Цариха, позосталая по небозчику мужу своєму, которій еще за живота своего продал ниву свою власную, никому ни в чем не заведенную, ані пенную, пану Мойсею Томиловичу, в такой способ, иж под час на нас гонения и войны, которій не маючи гді виживеня, брал у мене жито и вола у пана Мойсія Томиловича купил небожчик Григорій Цар, за которого вола и за оную пашню, которую брал Григорій Цар у п[а]на Мойсія Томиловича, оную ниву, которая лежачая в Будицах, где ест и гумно п[а]на Мойсея Томиловича, до которой нивы, ані я сама вышей реченная, Агафія Григорієва Цариха, не хочу іти справи, ані я сама, ані діти мої, ані с приятелей моих близьких и далеких, але в вічност продалем

п[а]ну Мойсею Томиловичу, що волно оному яко своїм власным пожитковати і продати, як хотіти на свой пожиток обернути, що для ліпшеї віри и певности дадем ему сие мое писання с подписом руки моеї и с подписом людей зацных віри годних обивателей выгуровских при битности п[а]на Павла Кожодуба, Василя Дубыни и Ждана Ювіновича и Пархома Тимофіевича и иных людей зацных и віри годних при том будучих в дому пана Мойсея Томиловича, которая нива продана в вічност пану Мойсею Томиловичу з одміжками, абы ништо не важился. Ясне упрошание и подпис рук людей зацных и віри годных

Року 1688, мсця марта
дня 28

Павел Кожодуб, Васил Дубина, Ждан
Ювінович, Пархум Тимофіевич.

(НБ. - ІР. - № 535 С./ 1763 С.-Арк. 125. - Копія XVIII ст.).

